

Kjære lesere,

DET DECENNIUM VI NÅ HAR BAK OSS har vært preget av en rekke intellektuelle og mediale transformasjoner. Poststrukturalismen har for lengst blitt erklært død, og vi har rukket å gå fra en fascinasjon for det post-teoretiske og tilbake igjen til ulike former for «ny teori.» Det kanskje mest betydningsfulle metodologiske og diskursive skiftet innen mange estetiske fag den siste tiden har vært ansatsen til en opplevelsesorientert hermeneutikk, hvor man i tiltagende grad har fokusert på fenomenologisk erfaring framfor mening, presentasjon framfor representasjon, begrep framfor objekt, og møte framfor fortolkning. Mange har også bemerket at «virkeligheten» igjen har blitt en akseptabel kategori både innen kunsten og forskningen, og at det strenge, teksthermetiske regimet som etablerte seg fra midten av 1960-tallet er på sterkt vikende front. Vi skal ikke ta stilling til dette her, men blir i alle fall minnet på Keith Moxeys observasjon om at «mengden av intellektuelle utfordringer framtidens forskere i visuell kultur står overfor er formidabel.»¹

Denne andre utgaven av *Ekfrase* inneholder bidrag som hvert på sitt vis gjenspeiler noen av de ut-

viklingstrekk som er skissert ovenfor. Vi begynner med en bildefilosofisk tekst, Ståle Finkes «Bildets hermeneutikk: Gadamer og kunstverkets språk,» som foreslår en konseptualisering av bildet som utfordrer både modernismens autonomitenkning og den tekstliggjøringen av bildet som semiotikken og de poststrukturalistiske strømningene gjerne medførte. Med feste i Gadamers filosofi anlegger Finke en hermeneutisk optikk som ser bildet og kunstverket som en særegen språklig hendelse, hvor det billedmessige representerer en «legemliggjort gest.» Finkes artikkel følges av «At oppleve et semantisk tæt objekt: Kryle-bunkerens erindringsværdi i fenomenologisk perspektiv,» der Mette Haakonsen belyser relasjonen mellom historie, erindring og materielle kulturminner gjennom en fenomenologisk tilnærming hvor sanselige egenskaper ved objektet – tyske bunkerruiner fra andre verdenskrig – tillegges stor vekt. Peter Ole Pedersens «Den skrøbelige sandhed: Om forholdet mellem fakta og fiktion i netbaserte dokumentarfilm» utforsker hvordan digital distribusjon fordrer nye forståelsesbetingelser for de siste års omfattende dokumentaristiske

aktivisme, ikke minst når det gjelder rådende forestillinger om dokumentarfilmens sannhetsverdi.

Det første av dette nummerets to intervjuer nærmer seg også nøkkelspørsmål knyttet til dokumentets skiftende karakter, og de mangslungne implikasjonene en slik pågående transformasjon fører med seg for hva som gjør et uttrykk dokumentarisk. I et intervju med Aud Sissel Hoel forteller bildekunstneren Eivind Lentz at en tidlig ambisjon var å «dokumentere noe,» å «lage et slags brev fra samtiden.» Dette resulterte blant annet i et omfattende arbeid med MMS-bilder, og en belysning av den komplekse selvrepresentasjonen slike er uttrykk for. I nummerets andre intervju møter vi

Michael Ann Holly, en nøkkelperson i utviklingen av forskningsfeltet visuell kultur de siste tiårene, i egenskap av sitt virke både som redaktør, forfatter, og ikke minst som igangsetter av banebrytende interdisiplinære studieprogrammer. Det er vanskelig å tenke seg en forsker bedre egnet til å reflektere over den tverrestetiske forskningens vilkår i årene som har gått, samt de som skal komme – en tematikk som vil oppta mange av våre lesere.

God lesning!

Asbjørn Grønstad og Øyvind Vågnes

ANSVARLIGE REDAKTØRER

1 Keith Moxey, «Visual Studies and the Iconic Turn,» *Journal of Visual Culture*, 7.2 (2008), s. 143.